

HAHKLARIN DERNEĞİ
Grup Başkanlığı
Savı 20234
Tarih 21.07.2022

.. 69254

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT
Muş Milletvekili
Halkların Demokratik Partisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
21/07/2022

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Muş Milletvekili

İnsan Hakları Derneğı (İHD) Merkezi Hapishaneler Komisyonu, hapishanelerdeki hak ihlalleriyle ilgili birçok şubede eş zamanlı açıklamalarda bulunmuş ve Türkiye Hapishanelerinde bulunan mahpusların, çıplak arama, fiziki müdahale, ayakta sayım dayatmaları, darp, hakaret, ağırlaştırılmış tecrit, uzun süreli tekli odalarda ve hücrelerde tek başlarına tutulma uygulamaları, sosyal faaliyetlerden yararlandırmama ve buna benzer pek çok uygulamalara tabi tutularak, hem fiziksel hem de ruhsal bütünlüklerine zarar veren işkence uygulamalarına maruz bırakıldıkları belirtilmiştir. Özellikle son yıllarda sayısı artırılan Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishaneler ve S Tipi Kapalı Hapishaneler ile mahpusların üzerlerindeki tecrit sisteminin daha da ağırlaştırıldığı vurgulanmıştır.

Derneğı yapılan başvurular içerisinde işkence ve kötü muameleye dair çok sayıda şikâyet alındığı belirtilmiştir. Yine daha önce kalabalık olarak tutuldukları hapishanelerden başka yere sevk edilen mahpuslar bu hapishanelerde tek başlarına tutulduklarını ve bulundukları koğuşun havalandırması olmadığını, günde 1 saat ayrı bir yerde bulunan havalandırma bölümüne götürüldüklerini anlatmışlardır.

Yaşam hakkı ihlallerinin yaşandığı hapishanelerde İHD'nin tespit edebildiği kadarıyla 2021 yılı içinde 52 mahpus yaşamını yitirmiş, mahpuslardan 13'ünün intihar ettiği iddia edilirken 5 mahpus ise şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiği belirtilmiştir. Bir mahpusun ölüm nedeninin ise açıklanmadığı belirtilmiştir. 2022 yılı başından bugüne kadar ise Türkiye'nin çeşitli hapishanelerinde 35 mahpus yaşamını yitirmiş, bunlardan 5 mahpusun intihar ettiği iddia edilirken 12 mahpus ise şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiş denilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınızca hak ihlallerinin gün geçtikte arttığı hapishaneler hakkında şimdiye dek ne tür çalışmalar yapılmıştır?
- 2- İnsan Hakları Derneği'nin tespit edebildiği kadarıyla 2022 yılı başlangıcından şimdiye dek 35 mahpus hapishanelerde yaşamını yitirmiştir. Bu mahpusların yaşam hakkına ilişkin açılmış soruşturmalar var mıdır, varsa ne aşamadadır?
- 3- Türkiye hapishanelerinde 2021 yılı içerisinde yaşamını şüpheli bir biçimde yitirenlerden kaçısı hakkında soruşturma açılmıştır? Yaşamını yitiren mahpusların yaşam hakkı ihlallerine ilişkin yapılan suç duyurularından kaçısı takipsizlikle sonuçlanmıştır?
- 4- Yakın zamanda Patnos L Tipi Hapishanesinde mahpusların neredeyse tümünün Covid virüsüne yakalandığı bilgisinden haberdar mısınız? Böylesi bir durum var ise hapishanede alınan önlemler nelerdir?
- 5- Hapishanelerde kötü muamele ve işkenceye varan uygulamaların failleri hakkında şimdiye dek kaç soruşturma açılabilmiştir?
- 6- Son yıllarda sayısı artırılan Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishaneler ve S Tipi Kapalı Hapishaneler ile nasıl bir amaç izlenmektedir? Hapishane koşullarının bu iki tip hapishanede daha da ağır şekilde uygulanmasının sebepleri nelerdir?
- 7- Türkiye'de bazı hapishanelerde bulunan koğuşların havalandırmalarının olmadığından haberdar mısınız? Bu koğuşlarda bulunan mahpusların yaşadığı sağlık hakkı ihlallerinden kim veya kimler sorumludur? Sorumluların tespit edilmesi ve soruşturulması sağlanacak mıdır?